

Ustalanie kwoty dotacji **na nowy rok budżetowy**

Rok 2019 jest kolejnym, w którym obowiązują przepisy dotyczące metod ustalania kwot i stawek dotacji dla niepublicznych i publicznych placówek oświatowych na okres roku budżetowego. Przybliżamy zasady obowiązujące przy ustalaniu i aktualizacji kwot dofinansowania.

Regulacje odnoszące się do zasad udzielania dotacji zawarte zostały w przepisach obecnie obowiązującej ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (ufzo), która weszła w życie 1 stycznia 2018 r. i zastąpiła odpowiednie przepisy ustawy o systemie oświaty (uso). Ustawa ta reguluje zarówno dotacje dla szkół, przedszkoli i placówek niepublicznych, jak i publicznych, prowadzonych przez inne osoby niż reprezentujące jednostki samorządu terytorialnego. Odnosi się także do placówek samorządowych, co nie jest jednak przedmiotem

publiczne, o których mowa w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy Prawo oświatowe (PO), czyli m.in. młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży oraz placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, także otrzymują dotacje wypłacane przez powiat.

Wszystkie wyżej wymienione jednostki systemu oświaty mają, na podstawie ustawy, zagwarantowane prawo do otrzymywania dotacji. Z kolei szkoły niepubliczne niemające uprawnień szkoły publicznej

czek, sporządzanych dla każdej gminy i powiatu zgodnie z rozporządzeniem corocznie wydawanym przez Ministra Edukacji Narodowej. Takie rozporządzenie w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wydawane jest zwykle pod koniec grudnia, co wiąże się z uchwaleniem budżetu państwa. Rozporządzenie, a następnie metryczka subwencji oświatowej określa przede wszystkim podstawowy wskaźnik, czyli finansowy standard A, wskazujący kwotę podstawową na każdego ucznia, oraz wagi przeliczeniowe. Dzięki tym wskaźnikom samorządy otrzymują odpowiednie

PODSTAWOWE KWOTY DOTACJI SĄ OKREŚLANE NA PODSTAWIE WYDATKÓW BIEŻĄCYCH ZAPLANOWANYCH W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA PROWADZENIE SZKÓŁ, PRZEDSZKOLI I PLACÓWEK DANEGO TYPU I RODZAJU, POMNIEJSZONYCH O WSKAZANE W USTAWIE WYDATKI ORAZ PODZIELONYCH PRZEZ STATYSTYCZNĄ LICZBĘ UCZNIÓW W TYCH PRZEDSZKOLACH I PLACÓWKACH.

naszego zainteresowania. Ustawa o systemie oświaty już w 2017 r. wprowadziła zasadnicze zmiany, które – zmodyfikowane tylko w nieznacznym stopniu – obowiązują również obecnie.

Dotacje, co do zasady, wypłacane są przez jednostki samorządowe tego szczebla, który ustawowo ma nałożone zadania prowadzenia określonych typów szkół, przedszkoli albo placówek. Dla przedszkoli, także integracyjnych i specjalnych, szkół podstawowych, w tym z oddziałami integracyjnymi oraz przedszkolnymi, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych oraz szkół podstawowych artystycznych, dotacje wypłacane są z budżetu gminy. Natomiast niepubliczne szkoły podstawowe specjalne oraz szkoły ponadpodstawowe o uprawnieniach szkół publicznych, w tym integracyjne i z oddziałami integracyjnymi, a także szkoły dla dorosłych, otrzymują dotacje z budżetu powiatu. Placówki nie-

publiczne, o których mowa w art. 2 pkt 3, 6 i 10 PO, mogą otrzymywać dotacje z budżetu powiatu. Oznacza to, że tym placówkom dotacja może być udzielana, ale zależy to od decyzji właściwych organów, czyli rady powiatu.

METODY FINANSOWANIA OŚWIATY NIEPUBLICZNEJ PRZEZ DOTACJE SAMORZĄDOWE

Można wyróżnić dwie podstawowe metody finansowania niepublicznej oświaty poprzez dotacje udzielane z budżetów samorządów.

1 Pierwsza jest oparta na stawkach subwencji oświatowej, czyli części oświatowej subwencji ogólnej, przekazywanej z budżetu państwa dla samorządów terytorialnych. Ta subwencja „konkretyzuje” się w formie tzw. metry-

kwoty subwencji na uczniów różnych typów szkół i placówek, a następnie przekazuje je tym szkołom zgodnie z liczbą uczniów. Oczywiście same metryczki nie trafiają do gmin i powiatów na początku roku – czasem mija kilka miesięcy, nim to nastąpi, ale z dużym przybliżeniem placówki mogą z początkiem roku ustalić, jakimi kwotami pochodzącymi z dotacji będą mogły się finansować w najbliższym roku.

2 Druga metoda ustalania i udzielania dotacji opiera się na kosztach ponoszonych na prowadzenie własnych placówek przez samorządy, czyli zaplanowanych w budżecie wydatkach bieżących i przychodach. Dotyczy to przede wszystkim dotacji udzielanych przedszkolom niepublicznym i publicznym, które nie są prowadzone przez samorządy, a także przedszkolom „konkursowym” (zwanym także „złotówkowymi”).

W ten sposób ustalana jest tzw. podstawowa kwota dotacji, która przez cały rok służyć będzie do określania miesięcznych stawek na jednego ucznia.

W tej metodzie ustalania stawki dotacji jest już znacząca doza niepewności finansowej. Placówki poznają stawki dotacji w zasadzie dopiero w momencie ogłoszenia, a często nawet otrzymania pierwszego przelewu, gdyż gminy masowo spóźniają się z ogłaszaniem ustalonych kwot dotacji lub w ogóle nie formułują oficjalnego ogłoszenia.

USTALANIE KWOT DOTACJI DLA POSZCZEGÓLNYCH PLACÓWEK

Ustawa kompleksowo reguluje metody obliczania stawek dotacji.

Artykuł 9 ufnz definiuje pojęcie wydatków bieżących, które było używane także w poprzedniej ustawie. Przepis ten zawiera pełną definicję wydatków bieżących, stanowiących podstawę ustalenia podstawowej kwoty dotacji, i określa, że przez wydatki bieżące należy rozumieć wszystkie wydatki bieżące, o których mowa w art. 236 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na prowadzenie przez jednostkę samorządu terytorialnego odpowiednio przedszkoli, szkół podstawowych, w których zorganizowano oddział przedszkolny, z przeznaczeniem na ten oddział przedszkolny, innych form wychowania przedszkolnego, szkół danego typu lub placówek danego rodzaju lub na finansowanie działalności internatów w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, w tym w jednostkach organizujących wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną przedszkoli, szkół i placówek, odpowiednio zaplanowane na rok budżetowy w budżecie jednostki samorządu terytorialnego lub poniesione w roku budżetowym z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, jednak bez uwzględnienia wydatków odpowiednio zaplanowanych na wydzielonym rachunku, o którym mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych, lub poniesionych ze środków zgromadzonych na tym rachunku. Wprowadzono obowiązek zali-

czania m.in. wydatków np. ZEAS-ów, ale wyłączono wydatki z rachunków wydzielonych, na których gromadzone mogą być różne wpłaty rodziców i własne dochody placówek samorządowych.

Z kolei w art. 10 zdefiniowano pojęcia najbliższej gminy i powiatu. Zapisy są bardzo szczegółowe – w uproszczeniu: najbliższe gminy lub powiaty to takie, które odpowiadają charakterowi „naszej” gminy (powiatu). Zatem gmina wiejska odpowiada wiejskiej, miejska – miejskiej, miasto na prawach powiatu – także takiemu miastu itd. Drugim kryterium jest bezpośrednie graniczenie tych jednostek, a gdy nie ma takiej gminy czy powiatu, szukać należy położonej w tym samym powiecie lub województwie. Ma to istotne znaczenie dla ustalania dotacji w jednostkach samorządu, które same nie prowadzą danego typu placówek, np. przedszkoli.

WAŻNE!

Z myślą o wykonaniu przepisów ustawy MEN stworzyło specjalną aplikację elektroniczną do wyznaczania dla każdej gminy lub powiatu ich najbliższych odpowiedników oraz jest zobowiązane przedstawiać listę gmin i powiatów z wyszczególnieniem prowadzonych przez nie szkół, przedszkoli i innych placówek, na podstawie danych ustalonych w SIO według stanu z 30 września roku poprzedzającego rok dotacji.

Do ustalania kwot dotacji niezbędne jest odniesienie się do liczby uczniów. Przepis art. 11 definiuje pojęcie statystycznej liczby dzieci, uczniów i wychowanków. Zgodnie z nim jest to liczba uczniów w jednostkach samorządowych, ustalona na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu z 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

W ciągu roku będzie następowała aktualizacja statystycznej liczby uczniów (w październiku danego roku), przy czym zaktualizowana liczba stanowi sumę 2/3 liczby ustalonej na podstawie danych SIO według stanu z 30 września roku poprzedzającego oraz 1/3 liczby według stanu z 30 września danego roku budżetowego.

To rozwiązanie pozwala na uniknięcie istotnych różnic w liczbie uczniów, szczególnie po rozpoczęciu nowego roku szkolnego, które znacząco mogłyby zmieniać wysokość dotacji.

W kolejnym przepisie art. 12 zdefiniowano zasady obliczania podstawowej kwoty dotacji dla wszystkich placówek, których dotacja ustalana jest w ten sposób. Takie ustawowe określenie metod obliczania dotacji jest bardzo ważne, gdyż – przynajmniej w założeniu – ma wprowadzać jednakowe standardy ustalania dotacji i zapobiegać różnym interpretacjom. Wcześniej często prowadziło to do zaniżania kosztów w publicznych placówkach, nieuprawnionego przeliczania stawek dotacji po zakończeniu roku budżetowego na podstawie wydatków wykonanych w jednostkach publicznych, a nie wydatków zaplanowanych w budżecie, oraz sporów pomiędzy placówkami oświatowymi i samorządami.

Zasady te dotyczą przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, niektórych typów placówek oraz internatów prowadzonych w szkołach. Podstawowe kwoty dotacji są określane na podstawie wydatków bieżących zaplanowanych w budżecie jednostki samorządu terytorialnego na prowadzenie szkół, przedszkoli i placówek danego typu i rodzaju, pomniejszych o wskazane w ustawie wydatki oraz podzielonych przez statystyczną liczbę uczniów w tych przedszkolach i placówkach.

Dla przykładu: w przypadku przedszkoli podstawowa kwota ustalana jest na podstawie wydatków bieżących zaplanowanych na prowadzenie przez gminę przedszkoli, jednak z wyłączeniem przedszkoli specjalnych i przedszkoli, w których zaplanowane wydatki bieżące finansowane z użyciem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przekraczają wartość 50%. Kwoty te są pomniejszone o wskazane wydatki:

- zaplanowane na rok budżetowy w budżecie gminy opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie,
- wydatki finansowane ze środków UE,
- subwencje dla uczniów niepełnosprawnych oraz uczniów objętych WWR i zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi.

Tak obliczone kwoty są podzielone przez statystyczną liczbę uczniów w tych przedszkolach, pomniejszoną o statystyczną liczbę uczniów niepełnosprawnych w przedszkolach gminnych.

Podobne zapisy dotyczą podstawowej kwoty dotacji dla szkół niepublicznych, w których prowadzony jest oddział przedszkolny, a także dla wskazanych placówek oraz szkół prowadzących internat.

Należy zawsze mieć na uwadze, że zgodnie z ustawą podstawowa kwota dotacji określana jest jako kwota roczna. Dopiero jej podzielenie przez liczbę miesięcy określi stawkę miesięczną na jednego ucznia. Przy ustalaniu podstawowej kwoty dotacji w styczniu roczna kwota dzielona jest przez 12 miesięcy, jednak przy późniejszych aktualizacjach zasada ustalania stawki miesięcznej jest inna.

OGŁASZANIE I AKTUALIZACJA KWOTY DOTACJI

Przepisy art. 46 obligują samorządy do ogłaszania w Biuletynie Informacji Publicznej danej jednostki samorządu terytorialnego takich danych, jak podstawowa kwota dotacji, statystyczna liczba

dzieci, uczniów i wychowanków, wskaźnik zwiększający dla szkół publicznych oraz informacja o ustaleniu najbliższej gminy lub powiatu, jeśli ma zastosowanie. Wszystkie aktualizacje dotacji również mają być ogłaszane w BIP.

Kwota dotacji jest aktualizowana w związku ze zmianami: podstawowej kwoty dotacji, kwoty subwencji oświatowej, wskaźnika zwiększającego (mającego zastosowanie dla szkół publicznych) oraz w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Te ostatnie nie zostały jednak w ustawie wyraźnie uregulowane, co może prowadzić do nieporozumień lub nadużyć.

Aktualizacja podstawowej kwoty dotacji przeprowadzana jest co najmniej dwukrotnie w ciągu roku:

- w miesiącu roku budżetowego następującym po miesiącu, w którym upłynęło 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej na rok budżetowy;
- w październiku roku budżetowego.

Może również mieć miejsce w dowolnym miesiącu roku budżetowego „w szczególnie uzasadnionych przypadkach”.

Zatem pierwsza aktualizacja w roku odbywać się będzie zwykle w lutym lub marcu (zależnie od daty uchwalenia

i ogłoszenia ustawy budżetowej), o ile zmianie uległy wskaźniki budżetu danej gminy w tym zakresie.

Aktualizacji statystycznej liczby uczniów dokonuje się wyłącznie w październiku, według opisanej wcześniej metody. Tym sposobem aktualizacja październikowa będzie najważniejsza i może mieć największe skutki dla wysokości dotacji. Przepisy wprowadzają jednak pewien „mechanizm obronny”, gdyż uaktualniona podstawowa kwota dotacji obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca po miesiącu, w którym dokonano uaktualnienia (np. od 1 listopada), co ma za założenia zapobiegać dokonywaniu wstecznych przeliczeń stawki dotacji od początku roku.

Ustawa określa bowiem, że jeżeli w wyniku aktualizacji wysokość dotacji uległa zmianie, to suma kolejnych przekazywanych części dotacji, począwszy od pierwszego dnia obowiązywania zaktualizowanej podstawowej kwoty dotacji, stanowi różnicę pomiędzy wysokością dotacji według stanu z pierwszego dnia obowiązywania zaktualizowanej podstawowej kwoty dotacji a sumą części dotacji przekazanych od początku roku budżetowego do dnia poprzedzającego pierwszy dzień obowiązywania zaktualizowanej podstawowej kwoty

dotacji. Tym samym, przynajmniej teoretycznie (gdyż praktyka w samorządach bywa inna), przepisy nie zezwalają na „zabieranie” dotacji w ramach jej wyrównywania.

Z założenia aktualizacja ma powodować wyrównywanie stawek dotacji do rzeczywistych kosztów, ale – jak często w życiu bywa – stała się źródłem kolejnych nieporozumień, a nawet celowych działań samorządów zmierzających do obniżenia dotacji. Szczególnym przypadkiem jest aktualizacja w październiku roku budżetowego, w której brany jest pod uwagę nie tylko plan budżetu na koniec września, ale także zmieniona statystyczna liczba uczniów. Te zasady spowodowały, że w wielu przypadkach

aktualizacji. Zgodnie z tymi regulacjami w przypadku wyrównywania kwoty dotacji średnia arytmetyczna kolejnych przekazywanych części dotacji, począwszy od pierwszego dnia obowiązywania zaktualizowanej kwoty dotacji, może zwiększyć się maksymalnie o 50% albo zmniejszyć maksymalnie o 25% średniej arytmetycznej części dotacji przekazanych od początku roku budżetowego do dnia poprzedzającego pierwszy dzień obowiązywania zaktualizowanej kwoty dotacji. Ten przepis ma spowodować, że niemożliwe już będzie – co miało miejsce w 2017 r. – zmniejszenie stawek dotacji na ostatnie dwa miesiące roku niemal do zera. Jest to szczególnie istotne w przypadku

MOŻLIWOŚCI KWESTIONOWANIA USTALONEJ KWOTY DOTACJI

Już w obowiązującej w 2017 r. zmianie ustawy o systemie oświaty zawarto przepis mający stanowić podstawę do sądowej kontroli prawidłowości ustalania kwoty dotacji. Artykuł 90 ust. 11 uo określał, że przyznanie dotacji stanowi czynność z zakresu administracji publicznej, o której mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Podobny przepis, nieco nawet rozszerzony, znalazł się w art. 47 ufo, określając czynności podejmowane przez organ dotujący w celu ustalenia wysokości

KWOTA DOTACJI JEST AKTUALIZOWANA W ZWIĄZKU ZE ZMIANAMI: PODSTAWOWEJ KWOTY DOTACJI, KWOTY SUBWENCJI OŚWIATOWEJ, WSKAŹNIKA ZWIĘKSZAJĄCEGO (MAJĄCEGO ZASTOSOWANIE DLA SZKÓŁ PUBLICZNYCH) ORAZ W SZCZEGÓLNE UZASADNIONYCH PRZYPADKACH.

pod koniec roku budżetowego samorządy drastycznie zmniejszały kwoty dotacji wypłacanych przedszkolom. Przyczyniły się do tego także nieprawidłowości w określaniu nowych stawek dotacji, łamiące reguły ustalone w przepisach. Wprawdzie powodowały one ustalenie stawki niewiele niższej nominalnie, ale z wyrównywaniem od stycznia (!) i żądaniem zwrotu przez przedszkola już otrzymanych i wydanych dotacji. Taka sytuacja powodowała finansową zapaść w tych placówkach w ostatnich dwóch miesiącach roku, co w szczególności dotyczyło przedszkola publiczne i konkursowe, w których zakazane jest pobieranie opłat od rodziców.

Przepisy ustawy o finansowaniu zadań oświatowych przynoszą w tym zakresie istotną nowość poprzez wprowadzenie ustawowego limitu zarówno podwyższania, jak i obniżania stawek dotacji wypłacanych po dokonanej

zmniejszenia dotacji; ma zapobiegać sytuacji, gdy po aktualizacji okazuje się, że dotychczas wypłacone dotacje „skonsumowały” już całoroczną kwotę dotacji, ustaloną dla danego rodzaju placówki. Jak dotąd można było po prostu nie wypłacać przez dwa ostatnie miesiące roku dotacji w ogóle, a samorządy posuwały się nawet do żądania zwrotu otrzymanych dotychczas dotacji jako udzielonych w nadmiernej wysokości. Należy zakładać, że samorządy będą prawidłowo ustalać średnią arytmetyczną kolejnych części dotacji, a nie jak poprzednio ustalać stawki uśrednione do nowej podstawowej kwoty dotacji (podzielonej przez 12 miesięcy), ale za to z wyrównaniem od początku roku i zabieraniem dotacji już wypłaconych w poprzednich miesiącach, gdyż w takich przypadkach nigdy nie osiągnie się różnicy 25%.

O tym problemie będziemy jeszcze pisać na łamach czasopisma.

lub przekazania dotacji jako czynności z zakresu administracji publicznej objęte przepisem art. 3 § 2 pkt 4. ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Sprawy te podlegają zatem kontroli wykonywanej przez sądy administracyjne.

Wydawać by się mogło, że te przepisy staną się jasną i konkretną podstawą do dochodzenia ochrony prawa osób prowadzących niepubliczne placówki przed bezprawnymi działaniami organów dotujących. Takie przekonanie wzmacniał dodatkowo fakt, że nawet przed wprowadzeniem tych przepisów sądy administracyjne, mniej więcej od 2013 r., obejmowały swoimi kompetencjami sprawy ustalania stawek dotacji, w szczególności określania ich wysokości poprzez różne zarządzenia organów samorządu (wójta, burmistrza). Jednak zupełnie niespodziewanie dla prawników i nawet samorządów od momentu wejścia w życie wyraźnych przepisów sądy

zastosowały metodę nierozpatrywania tych spraw. Skargi, wnoszone na czynności ustalania i ogłaszania kwot dotacji, są odrzucane przez sądy administracyjne, tylko czasami są rozpatrywane merytorycznie i oddalane. Podstawą do odrzucenia skarg stały się orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego, w których w sposób niekorzystny dla skarżących interpretowano charakter czynności mających na celu ustalenie dotacji. Sądy doszły do wniosku, że czynności o charakterze ogólnym, skierowane do nieokreślonego kręgu odbiorców (a za takie uznano ustalanie kwoty dotacji), nie mogą być uznane za akty opisane w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Sądy stwierdziły, że takimi aktami mogą być wyłącznie czynności skierowane wobec konkretnej, indywidualnej osoby. Dlatego skargi, dotyczące ustalenia np. w gminie kwoty dotacji czy też aktualizacji tej kwoty, skierowane przez osobę prowadzącą przedszkole, nie są rozpatrywane przez sądy, lecz odrzucane na tej podstawie.

Warto wspomnieć, że także sądy cywilne zastosowały masowo odrzucanie pozwów w sprawach dochodzenia roszczeń z tytułu zaniżanych dotacji, powołując się na te same przepisy, lecz jednocześnie stwierdzając, że właśnie one kierują postępowania na drogę sądowo-administracyjną, a nie cywilną. Skoro jednak ma być stosowana kontrola administracyjna, to sąd cywilny jest niewłaściwy w sprawie. To w pewnym sensie modelowy przykład „paragrafu 22”, gdyż sądy cywilne spychają sprawy do sądów administracyjnych, a te odrzucają skargi jako niedopuszczalne.

OCHRONA W PRZYPADKU, GDY SAMORZĄD NIEPRAWIDŁOWO USTALA KWOTY DOTACJI

Możliwości zaskarżenia należy szukać w tych samych przepisach, ale trzeba inaczej formułować skargę. Osobom prowadzącym pozostaje droga zaskarżenia nie ogólnej czynności organu dotującego, w postaci ustalenia czy ogłoszenia podstawowej kwoty dotacji (w gminie),

lecz złożenie indywidualnej skargi dotyczącej konkretnej dotacji, udzielanej dla jego placówki.

Skarga winna zatem odnosić się do jednego przypadku, kwestionować wysokość dotacji ustalonej i wypłaconej w danym miesiącu dla konkretnego przedszkola. Dopiero jako tło i uzasadnienie można powołać i zakwestionować metodę ustalenia tej dotacji. Niestety, takie skonstruowanie skargi także nie gwarantuje powodzenia. Wydaje się, że sądy administracyjne nie są w pełni zainteresowane rozstrzygnięciem tych spraw, a przecież przed wejściem w życie przepisów dokładnie i z powodzeniem dla skarżących rozpatrzyły ich wiele. Drugą przyczyną takiego stanu rzeczy jest niezajomość tej problematyki w sądach, na co nakłada się trudność w udowodnieniu organowi, że dotację ustalił nieprawidłowo i w niewłaściwej wysokości. Sądy odrzucają skargi wnoszone w taki sposób, często „bez czytania” czy głębszej analizy treści i zasadności. Zdarzały się przypadki, gdy w uzasadnieniu odrzucenia skargi z powodu wypłacenia zaniżonej dotacji sądy wskazywały na wniesienie skargi na czynność ogłoszenia kwoty dotacji w BIP! To dobitne przypadki świadczące o niezajomości w sądach.

Droga skargi do sądu administracyjnego podlega istotnemu ograniczeniu czasowemu, gdyż zgodnie z ustawą Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi skargę można wnieść do sądu – bez potrzeby wzywania organu do usunięcia naruszenia prawa – w terminie 30 dni od daty uzyskania informacji przez skarżącego o czynności, przy czym przepis określa ten dzień jako datę, w której „wiedział lub mógł się dowiedzieć”. Należy zatem bardzo się spieszyć, bo skarga spóźniona będzie automatycznie odrzucona bez jakiegokolwiek merytorycznego rozpatrzenia. Datą czynności może być np. data otrzymania zaniżonej dotacji lub data otrzymania informacji o stawce, którą chcemy zakwestionować. Jest powszechną praktyką, że sądy uznają za początek terminu datę najwcześniejszą z możliwych, co pozwala na odrzucenie skargi wyłącznie z tytułu niezachowania terminu do jej wniesienia.

WAŻNE!

W przypadku odrzucenia skargi przez sąd administracyjny otwarta pozostaje droga przed sądem cywilnym, gdyż przepisy postępowania cywilnego nakazują rozpoznanie sprawy przez sąd powszechny w tych przypadkach, gdy sąd administracyjny uznaje się za niewłaściwy do jej rozpatrzenia.

W Narzędziowni znajdują Państwo przykładowy wzór skargi, który może być pomocny w dochodzeniu swoich praw.

Jak widać, nie tylko samo ustalanie kwoty dotacji jest skomplikowane i budzi kontrowersje. Ogromne trudności rodzą też kwestionowanie czynności samorządu i dochodzenie ochrony swoich praw. Na marginesie można wspomnieć, że właśnie ten problem nieformalnie leżał u podstaw zmian legislacyjnych, gdy MEN pisało ustawy w taki sposób, aby chronić samorządy przed masowymi procesami i roszczeniami z tytułu zaniżanych dotacji.

§

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2203 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1457 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 996 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1302 z późn. zm.)

Robert Kamionowski

Radca prawny